

Конвенција бр. 102

Конвенција за минимумот стандард за социјална сигурност, 1952 г.

Генералната Конференција на Меѓународната организација на трудот, свикана во Женева од страна на Управниот орган на Меѓународната канцеларија на трудот, се состана на своето триесет и петто заседание, на 4 јуни 1952 година и одлучи да усвои одредени предлози во врска со минимум стандардите за социјална сигурност, кои се петта точка на дневниот ред на заседанието, одлучи овие предлози да добијат форма на меѓународна конвенција и на дваесет и осми јуни, илјада деветстотини педесет и втора година, ја донесе следнава Конвенција која може да се нарече, Конвенција за социјална сигурност (минимум стандарди), 1952 година:

ДЕЛ I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

1. Во оваа Конвенција

- (а) Терминот *пропишан* подразбира одреден од, или врз основа на националните закони или регулативи;
- (б) Терминот *живеалиште* подразбира вообичаено живеалиште на територијата на членката, а терминот *жител* подразбира човек со вообичаено живеалиште на територијата на членката;
- (в) Терминот *сопруга* подразбира сопруга која е издржувана од сопругот;
- (г) Терминот *вдовица* подразбира жена која била издржувана од сопругот сè до неговата смрт;
- (д) Терминот *дете* подразбира дете до завршување на училиште или до 15 години, зависно како е пропишано;
- (ѓ) Терминот *период на квалификување* подразбира период на плаќање придонес или период на вработеност, или период на престој на територијата, или секоја комбинација на овие периоди, зависно како е пропишано.

2. Во членовите 10, 34 и 49, терминот *помош* подразбира директна помош во форма на нега, или индиректна помош која подразбира надоместок на трошоците на засегнатото лице.

Член 2

Секоја членка за која оваа Конвенција е на сила

(а) мора да ги применува

(i) дел I;

(ii) барем три од деловите II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX и X, вклучувајќи барем еден од деловите IV, V, VI, IX и X;

(iii) релевантните одредби од деловите XI, XII и XIII; и

(iv) дел XIV; и

(б) во својата ратификацијата мора да ги наведе деловите од II до X во однос на кои ги прифаќа обврските од Конвенцијата.

Член 3

1. Членка кај која економските и здравствените средства не се доволно развиени може, доколку надлежената власт сака, и додека смета дека е неопходно, со изјава приложена со ратификацијата, да ја искористи можноста за привремени исклучоци наведени во следните членови: 9 (д); 12 (2); 15 (г); 18 (2); 21 (в); 27 (г); 33 (б); 34 (3); 41 (г); 48 (в); 55 (г); и 61 (г).

2. Секоја членка, која поднела изјава во смисла на став 1 од овој член, мора да вклучи во годишниот извештај за примената на оваа Конвенција, поднесен согласно член 22 од Уставот на Меѓународната организација за трудот, изјава во однос на секој исклучок што го користи во своја полза:

(а) дека причините зошто го прави тоа сèуште постојат; или

(б) дека се откажува од своето право на исклучокот за кој станува збор, почнувајќи од наведениот датум.

Член 4

1. Секоја членка која ја има ратификувано оваа Конвенција може подоцна да го извести Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот дека ги прифаќа обврските од Конвенцијата во однос на еден, или повеќе, од деловите II до X, кои не се назначени при нејзината ратификација.

2. Обврските наведени во став 1 од овој член ќе се сметаат како составен дел на ратификацијата и ќе имаат исто дејство од датумот на нивната нотификација.

Член 5

Кога со цел примена на било кој од деловите од II до X од оваа Конвенција, назначени во ратификацијата, членката има обврска да ги заштити пропишаните категории на лица, кои го претставуваат најмалиот утврден процент на лица во работен однос или население, таа членка е должна пред да се обврзе на еден таков Дел, да биде сигурна дека релевантниот процент е постигнат.

Член 6

Со цел за примена на деловите: II, III, IV, V, VIII (доколку се однесува на здравствена заштита), IX или X од оваа Конвенција, членката може да ја има предвид заштитата која произлегува од осигурувањето, кое, иако не е задолжително според националните закони или прописи за лицата што треба да бидат заштитени:

- (а) е под надзор на јавните власти или во согласност со пропишаните стандарди е заеднички управувано од работодавачите и работниците;
- (б) опфаќа значителен дел на лица чија заработувачка не ја надминува заработувачката на квалификуван работник – маж;
- (в) ги задоволува, заедно со други форми на заштита, соодветните одредби на Конвенцијата.

ДЕЛ II. ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

Член 7

Секоја членка, за која овој Дел од Конвенцијата е на сила, должна е, во согласност со подолу назначените членови од овој Дел, да им обезбеди на заштитените лица помош, доколку нивната здравствена состојба бара лекарска нега од превентивна или излечлива природа.

Член 8

Случаите за кои се покриени трошоците вклучуваат секаква состојба на болест, без разлика која е причината, како и бременост, текот на бременоста и последиците од неа.

Член 9

Во заштитени лица спаѓаат:

- (а) пропишаните категории на работници кои сочинуваат најмалку 50% од сите работници, како и нивните сопруги и деца; или
- (б) пропишаните категории на економски активно население кои сочинуваат најмалку 20% од целокупното население, како и нивните сопруги и деца; или
- (в) пропишаните категории на жители кои сочинуваат најмалку 50% од целокупното население; или

(г) кога е дадена изјава во врска со членот 3, пропишаните категории на работници кои сочинуваат најмалку 50% од сите вработени во индустриски претпријатија кои вработуваат најмалку 20 или повеќе лица, како и нивните сопруги и деца.

Член 10

1. Помошта опфаќа најмалку:

(а) во случај на болест;

i) грижа на лекар од општа пракса, вклучувајќи домашна посета;

ii) нега на лекар специјалист која се пружа во болниците на лицата сместени во болниците или лицата надвор од болниците, како и нега на лекар специјалист што може да се добие надвор од болниците;

iii) основни фармацевтски производи што ги препишал лекар или друго стручно лице;
и

iv) сместување во болница кога е неопходно; и

(б) во случај на бременост, породување и последиците од нив:

i) грижа пред породувањето, за време на породувањето и по породувањето, било од лекари или квалификувани акушерки; и

ii) сместување во болница, доколку има потреба.

2. Корисникот или неговиот издржувач, можеби ќе бидат должни да придонесат во трошоците за здравствена заштита што ја добива корисникот во случај на болест; правилата кои се однесуваат на таквите поделби на трошоците ќе бидат предвидени така што учеството во трошоците да не претставува преголемо оптоварување.

3. Помошта, обезбедена во согласност со овој член, ќе се доделува со цел на зачувување, опоравување или подобрување на здравјето на заштитените лица и нивната способност да работат за да ги задоволат своите лични потреби.

4. Владините органи или институциите кои управуваат со помошта, се должни да ги охрабруваат заштитените лица да ги искористат можностите на општите здравствени служби што им се ставени на располагање од страна на власта или други организации признати од власта.

Член 11

Помошта, специфицирана во член 10, за покриените случаи, треба да биде обезбедена најмалку за заштитените лица кои, или нивниот издржувач, го исполниле неопходниот период за квалификување, кој се смета неопходен за да се избегне злоупотреба.

Член 12

1. Помошта, специфицирана во член 10, ќе се користи за цело време додека траат непредвидените околности, освен во случај на болест кога времетраењето може да се ограничи на 26 недели, за секој поединечен случај. Но, помошта нема да биде откажана додека се плаќа боледувањето, а со посебни одредби треба да се предвиди можноста за продолжување на ова ограничување, доколку се работи за болести пропишани со националното законодавство, за кои е предвидено дека е потребна продолжена нега.

2. Доколку е дадена изјава за примена на член 3, времетраењето на помошта може да се ограничи на 13 недели, за секој поединечен случај.

ДЕЛ III. НАДОМЕСТОК ВО СЛУЧАЈ НА БОЛЕСТ

Член 13

Секоја членка за која овој Дел од Конвенцијата е на сила, должна е за заштитените лица да обезбеди надоместок во случај на болест, во согласност со следните членови од овој дел.

Член 14

Случаите кои се покриени опфаќаат неспособност за работа заради болест, која повлекува губење на заработувачката, како што е дефинирано со националните закони или прописи.

Член 15

Во заштитени лица спаѓаат:

(а) пропишаните категории на работници кои сочинуваат вкупно најмалку 50% од сите вработени; или

(б) пропишаните категории на економски активно население кои сочинуваат вкупно најмалку 20% од целото население; или

(в) сите жители чии средства за време на непогоди не ја надминуваат границата пропишана според одредбите од членот 67; или

(г) ако е дадена изјава заради примена на член 3, пропишаните категории на лица во работен однос кои сочинуваат вкупно најмалку 50% од сите вработени во индустриските претпријатија, кои вработуваат 20 или повеќе лица.

Член 16

1. Кога се заштитени одредени категории на лица во работен однос или категории на економски активно население, надоместокот ќе биде периодична исплата пресметана во согласност било со одредбите од член 65 или со одредбите од член 66.

2. Кога се заштитени сите жители, чии средства за време на покриените случаи не ја надминуваат пропишаната граница, надоместокот ќе се состои од периодични плаќања, пресметани според одредбите од член 67.

Член 17

Надоместокот специфициран во член 16, во случај кој е покриен, ќе биде обезбедена најмалку на лице кое е заштитено и кое го завршило таквиот период за квалификување што се смета за неопходен за да се спречи злоупотреба.

Член 18

1. Надоместокот специфициран во член 16 ќе биде обезбеден за време на траење на случајот, со тоа што надоместокот може да се ограничи на 26 недели за секој поединечен случај на боледување, со можност да не се плаќа за првите три дена од престанокот на заработувачката.

2. Ако е дадена изјава заради примена на член 3, времетраењето на давање на надоместокот може да биде ограничено:

(а) на таков период што, вкупниот број на денови во кои се дава надоместок за болест во текот на една година, е најмалку десет пати поголем од просечниот број на лица заштитени во таа година; или

(б) на 13 недели за секој случај на болест, со можност да не се плаќа за првите три дена од престанокот на заработувачката.

ДЕЛ IV. НАДОМЕСТОК ВО СЛУЧАЈ НА НЕВРАБОТЕНОСТ

Член 19

Секоја членка, за која овој Дел од Конвенцијата е на сила, должна е да им обезбеди на заштитените лица надоместок во случај невработеност, во согласност со следните членови од овој Дел.

Член 20

Случаите кои се покриени вклучуваат губење на заработувачката, како што е дефинирано во националните закони или прописи, заради неможноста заштитеното лице, кое е способно и достапно за работа, да добие соодветно вработување.

Член 21

Во заштитени лица спаѓаат:

- (а) пропишаните категории на лица во работен однос кои сочинуваат најмалку 50% од сите лица во работен однос; или
- (б) сите жители чии средства за време на траење на случајот не ги надминуваат границите пропишани со одредбите во член 67; или
- (в) кога е дадена изјава заради примена на членот 3, пропишаните категории на лица во работен однос кои сочинуваат најмалку 50% од сите вработени во индустриските претпријатија, кои вработуваат 20 или повеќе лица.

Член 22

1. Кога категории на лица во работен однос се заштитени, надоместокот е периодична исплата, пресметано според одредбите од член 65 или член 66.
2. Кога се заштитени сите жители, чии средства за време на покриените случаи не ја надминуваат пропишаната граница, надоместокот ќе се состои од периодични плаќања, пресметани според одредбите од член 67

Член 23

Надоместокот специфициран во член 22, во случај кој е покриен, ќе се обезбеди најмалку на заштитеното лице кое го има комплетирано периодот за квалификување, сметан за потребен за да се избегне злоупотреба.

Член 24

Надоместокот специфициран во член 22 ќе се исплаќа за цело време на траење на случајот, со тоа што времетраењето може да биде ограничено:

- (а) кога се заштитени одредени категории на лица во работен однос, до 13 недели, во период од 12 месеци; или
 - (б) кога се заштитени сите жители чии средства за време на случајот не ги надминуваат пропишаните граници, до 26 недели за период од 12 месеци.
2. Таму каде што националните закони или прописи содржат дека времетраењето на надоместокот варира зависно должината на периодот на плаќање придонеси и/или надоместок претходно добиен за време на одреден период, одредбите од алинеја а) од став 1 ќе се сметаат дека се исполнети ако просечното времетраење на надоместокот е најмалку 13 недели, во период од 12 месеци.

3. Надоместокот може да не се исплати за периодот на чекање во првите седум дена на секој случај на престанок на заработувачката, броејќи ги деновите на невработеност, пред и по привремено вработување, кое трае не подолго од пропишаниот период, како дел од ист случај на престанок на заработувачката.

4. Во случаите на сезонски работници, времетраењето на надоместокот и периодот на чекање можат да се прилагодат според услови на вработувањето.

ДЕЛ V. ПОМОШ ЗА СТАРОСТ

Член 25

Секоја членка, за која овој дел од Конвенцијата е на сила, должна е да им обезбеди на заштитените лица помош за старост, во согласност со наредните членови од овој дел.

Член 26

1. Опфатените случаи опфаќаат старост над пропишаната граница.
2. Пропишаната граница на старост не смее да биде повеќе од 65 години. Но, надлежните власти можат да утврдат повисока граница на старост, со целосно почитување на работната способност на постарите лица во одредена земја.
3. Националните закони или прописи може да предвидат да се укине помошта која му следува на лице, доколку е ангажирано во некоја друга заработувачка активност или, кога за таа помош се плаќаат придонеси, истата може да се намали кога заработувачката на корисникот го надминува пропишаниот износ, а ако не се плаќаат придонеси, може да се намали кога заработувачката на корисникот или некои негови други средства, или двете земени заедно, го надминуваат пропишаниот износ.

Член 27

Во заштитени лица спаѓаат:

- (а) пропишаните категории на лица во работен однос кои сочинуваат најмалку 50% од сите лица во работен однос; или
- (б) пропишаните категории на економски активното население кое сочинува најмалку 20% од целото население; или
- (в) сите жители чии средства за време на случајот не ги надминуваат границите пропишани согласно одредбите од член 67; или
- (г) кога донесената изјава врз основа на член 3 е на сила, пропишаните категории на лица во работен однос кои сочинуваат најмалку 50% од сите вработени во индустриските претпријатија кои вработуваат 20 или повеќе лица.

Член 28

Помошта се исплатува периодично, пресметана на следниот начин:

- (а) кога категории на лица во работен однос или категории на активно население се заштитени, на начин согласно одредбите од член 65 или одредбите од член 66;
- (б) кога сите жители чии средства за време на случајот не ги надминуваат пропишаните граници се заштитени, на начин согласно одредбите од член 67.

Член 29

Паричната помош специфицирана во член 28, во покриените случаи, е обезбедена најмалку:

(а) за заштитени лица кои го завршиле, пред да настане случајот, во согласност со пропишаните правила, периодот на квалификување, кој може да биде 30 години на плаќање придонеси или вработување, или 20 години жителство; или

(б) кога, во принцип, сите економски активни лица се заштитени, на заштитено лице кое го завршило пропишаниот период на квалификување со плаќање придонеси и во тој поглед додека било работоспособно, пропишаните годишни просечни придонеси се платени;

2. Кога паричната помош наведена во став 1 е условна со минимум период за плаќање придонеси или вработување, намалена парична помош ќе биде обезбедена најмалку :

(а) на заштитени лица кои, пред да настапи случајот, според пропишаните правила завршиле период на квалификување од 15 години плаќање придонеси или работење, или

(б) кога, во принцип, сите економски активни лица се заштитени, на заштитено лице кое го завршиле пропишаниот рок на квалификување со плаќање придонеси и во тој поглед, додека биле работоспособни, половина од годишните просечни придонеси се платени во согласност со алинеја (б) од став 1 од овој член.

3. Одредбите од став 1 од овој член, ќе се сметаат за исполнети кога помошта пресметана во согласност со одредбите од Дел XI, но во проценти за 10 единици пониско од прикажаните во Табелата приложена во тој Дел, бидејќи стандардната парична помош е обезбедена најмалку за заштитени лица кои плаќале придонеси 10 години или биле вработени, или имаат петгодишно жителство, во согласност со пропишаните правила.

4. Пропорционално намалување на процентот назначен во Табелата приложена во Дел XI, може да се изврши кога периодот на квалификување за помош, кој одговара на намалениот процент, надминува 10 години плаќање придонеси или вработување, но е

помал од 30 години плаќање придонеси или вработување. Доколку таквиот период на квалификување надмине 15 години, намалената помош ќе се исплаќа во согласност со став 2, од овој член.

5. Кога помошта спомената во ставовите 1, 3 или 4 од овој член е условена со минимум период на плаќање придонеси или вработување, намалената парична помош ќе се исплаќа според пропишаните услови, на лице кое е заштитено, а само од причина на неговите одминати години не ги исполнило условите во согласност со параграф 2, од овој член, кога одредбите кои се однесуваат за примена на овој Дел стапуваат во сила, освен ако помошта е обезбедена на такво лице на возраст поголема од нормалната возраст, во согласност со одредбите на ставовите 1, 3 или 4, од овој член.

Член 30

Поволностите наведени во членовите 28 и 29 траат за цело време додека трае случајот.

ДЕЛ VI. ПОМОШ ЗА ПОВРЕДА ПРИ РАБОТА

Член 31

Секоја членка за која овој дел од Конвенцијата е на сила, должна е да им обезбеди на заштитените лица помош во случај на повреда при работа, во согласност со наредните членови од овој Дел.

Член 32

Случаите кои се покриени, поради несреќа ило болест, вклучуваат:

- (а) Болест;
- (б) Неспособност за работа како резултат на таквата состојба која предизвикува прекин на заработувачката, како што е дефинирано според националните закони или прописи;
- (в) Целосна или делумна загуба на способност за заработување, со тенденција да биде перманентна, или соодветна загуба на способноста; и
- (г) Кога вдовица или дете остануваат без издршка, како резултат на смрт на издржувачот; во случај на вдовица, правото на парична помош може да биде условено само ако се потврди дека е неспособна да се издржува сама, во согласност со националните закони или прописи.

Член 33

Во заштитени лица спаѓаат:

(а) пропишаните категории на лица во работен однос, кои сочинуваат најмалку 50% од сите вработени и, за парична помош по основ на смрт на издржувачот, исто така нивните сопруги и деца; или

(б) кога изјавата донесена врз основа на член 3 е на сила, пропишаните категории на лица во работен однос кои сочинуваат најмалку 50% од сите вработени во индустриски претпријатија, кои вработуваат 20 или повеќе лица, а за парична помош по основ на смрт на издржувачот, исто така нивните сопруги и деца.

Член 34

1. Во поглед на болест, помошта би била здравствена заштита, како што е специфицирано во ставовите 2 и 3 од овој член.

2. Здравствената заштита подразбира:

(а) Општа и специјалистичка лекарска нега на пациенти во болница и надвор од болница, вклучувајќи и домашна посета;

(б) Стоматолошка нега;

(в) Домашна нега од медицинска сестра или во болница или други медицински установи;

(г) Лекување во болници, домови за опоравување, санаториуми или други здравствени установи;

(д) Снабдување со стоматолошки, фармацевтски и други медицински или хируршки средства, вклучувајќи тука и протези и нивно одржување, очила, итн.;

(ѓ) Грижа обезбедена од припадници на некоја друга професија која е законски призната како блиска со лекарската професија, под надзор на лекар или стоматолог.

3. Кога е дадена изјава заради примена на член 3, здравствената заштита треба да опфати најмалку:

(а) нега од лекар од општа пракса, вклучувајќи и домашна посета;

(б) нега од специјалист која им се дава на пациенти кои лежат во болница или се надворешни пациенти, и таква специјалистичка нега што е достапна надвор од болниците;

(в) снабдување со основни фармацевтски производи препишани од лекар или од други квалификувани лица за тоа;

(г) хоспитализација, кога е неопходно.

4. Лекарската нега обезбедена во согласност со претходните ставови, се дава со цел на

лекување или подобрување на здравјето на заштитените лица и нивната работоспособност и задоволување на нивните лични потреби.

Член 35

1. Владините органи или установи кои управуваат со здравствената заштита, должни се да соработуваат, кога е потребно, со општите служби за стручна рехабилитација, со цел за оспособување на лицата со намалена способност за соодветна работа.
2. Националните закони или прописи може да им дадат овластување на таквите органи или установи да преземат мерки за професионална рехабилитација на лицата со намалена способност.

Член 36

1. Во поглед на неспособноста за работа, целосна загуба на способноста за заработување, со изгледи да биде перманентна, или соодветно губење на способноста, или смрт на издржувачот, помошта ќе биде периодично исплатувана, пресметана на таков начин што ќе одговара или со одредбите од член 65, или со одредбите од член 66.
2. Во случај на делумна загуба на способноста за заработување која има изгледи да биде перманентна, или соодветна загуба на стручноста, помошта, онаму каде што се плаќа, ќе биде периодично исплатувана и ќе претставува соодветен дел од оној вид на помош што е утврдена за целосна загуба на капацитетот за заработување или загуба на стручноста.
3. Периодичната исплата може да се замени со паушален износ:
 - (а) кога степенот на неспособноста е незначителен; или
 - (б) кога надлежните власти се сигурни дека паушалниот износ ќе биде правилно искористен.

Член 37

Помошта наведена во членовите 34 и 36 ќе биде обезбедена најмалку за лице кое е заштитено и кое работело на територијата на членката во времето на несреќата или болеста, а доколку се работи за периодични плаќања кои се даваат заради смрт на издржувачот на семејството, и за вдовицата или децата на тоа лице.

Член 38

Помошта специфицирана во членовите 34 и 36 ќе се доделува за сето време на траење на случајот, со тоа што, во однос на неспособноста за работа, помошта не мора да се плаќа првите три дена кога ќе има прекин на заработувачката.

ДЕЛ VII. СЕМЕЈНА ПОМОШ

Член 39

Секоја членка, за која овој Дел од Конвенцијата е на сила, должна е да им обезбеди на заштитените лица семејна помош, во согласност со наредните членови од овој Дел.

Член 40

Покриен случај е одговорност за издржување на децата, како што е пропишано.

Член 41

Во заштитени лица спаѓаат:

- (а) пропишаните категории на лица во работен однос кои сочинуваат најмалку 50% од сите вработени; или
- (б) пропишаните категории на економски активно население кое сочинува најмалку 20% од целото население; или
- (в) сите жители чии средства за време на непогодата не ги надминуваат пропишаните граници; или
- (г) кога донесената изјава врз основа на член 3 е на сила, пропишаните категории на лица во работен однос кои сочинуваат најмалку 50% од сите вработени во индустриските претпријатија, кои вработуваат 20 или повеќе лица.

Член 42

Помошта подразбира:

- (а) периодична исплата која му следува на секое заштитено лице кое го има завршено пропишаниот период на квалификување; или
- (б) обезбедување на или во однос на деца, на храна, сместување, одмор или домашна помош; или
- в) комбинација од (а) и (б)

Член 43

Помошта специфицирана во член 42 ќе биде обезбедена на заштитено лице кое во текот на утврдениот период го има исполнето периодот на квалификување, кој може да биде три месеци на придонеси или вработување, или една година на жителство, како што е пропишано.

Член 44

Вкупната вредност на помошта доделена на заштитените лица, во согласност со член 42, ќе биде:

- (а) било 3% од платата на просечен возрасен работник - маж, како што е утврдено согласно правилата наведени во член 66, и помножено со вкупниот број на деца на заштитените лица;
- (б) било 1,5% од споменатата плата, помножена со вкупниот број на деца на сите жители.

Член 45

Кога помошта се состои од периодична исплата, ќе се доделува во текот на времетраењето на случајот.

ДЕЛ VIII. ПОМОШ ЗА МАЈЧИНСТВО

Член 46

Секоја членка, за која овој дел од Конвенцијата е на сила, ќе им обезбеди на заштитените лица помош за мајчинство, во согласност со наредните членови од овој Дел.

Член 47

Опфатените случаи вклучуваат: бременост, породување и последиците од нив, како и престанок на заработувачката, како што е дефинирано во националните закони или прописи кои произлегуваат од нив.

Член 48

Во заштитени лица спаѓаат:

- (а) сите жени во пропишаните категории на работници кои сочинуваат најмалку 50% од сите вработени, а за здравствена заштита за мајчинство, исто така и за сопругите на лицата кои спаѓаат во овие категории; или
- (б) сите жени во пропишаните категории на економски активно население кои сочинуваат најмалку 20% од сите жители и за здравствена заштита за мајчинство, исто така, за сопругите на лицата кои спаѓаат во овие категории; или
- (в) кога изјавата донесена врз основа на член 3 е на сила, сите жени во пропишаните категории на лица во работен однос, кои сочинуваат најмалку 50% од сите вработени во индустриските претпријатија, кои вработуваат 20 или повеќе лица, а за здравствена

заштита за мајчинство, исто така и за сопругите на лицата кои спаѓаат во овие категории.

Член 49

1. Во однос на бременост и текот на бременоста, како и последиците од нив, здравствената заштита за мајчинство опфаќа лекарска нега, како што е специфицирано во параграфите 2 и 3 од овој член.

2. Лекарската нега подразбира нега:

(а) пред породувањето, во текот на бременоста и нега по породувањето од страна на лекари или квалификувани акушерки; и

б) хоспитализација кога е неопходно.

3. Лекарската нега специфицирана во став 2 од овој член се пружа со цел за зачувување, лекување или подобрување на здравјето на заштитената жена и нејзината способност да работи и да ги задоволи своите лични потреби.

4. Владините органи или установи кои ја администрираат здравствената помош за мајчинство, должни се, со средства кои ги сметаат за соодветни, да ги поддржат заштитените жени да ги користат општите здравствени служби кои им стојат на располагање од јавната власт или од други организации признати од јавната власт.

Член 50

Во однос на прекилот на заработувачката како резултат на бременост и породување и нивните последици, помошта ќе биде периодична исплата на пресметана на начин којшто ќе одговара или согласно одредбите од член 65 или член 66. Износот на периодичната исплата може да варира во текот на случајот, предмет на просечен износ кој ќе се совпаѓа со овие одредби.

Член 51

Помошта специфицирана во членовите 49 и 50, во предвидените случаи, ќе биде обезбедена барем за жените кои се во категориите на заштитени и кои го исполниле таквиот период на квалификување кој се смета за неопходен за да се избегне злоупотреба. Помошта специфицирана во член 49 ќе биде обезбедена за сопругите на лица кои спаѓаат во заштитените категории и го имаат исполнето таквиот период на квалификување.

Член 52

Помошта специфицирана во членовите 49 и 50 ќе се доделува за цело време на случајот со тоа што периодичната исплата може да биде ограничена на 12 недели, освен ако се бара подолг период на отсуство од работа или ако е утврдено според националните закони и прописи во кој случај се зема подолгиот период.

ДЕЛ IX. ПОМОШ ЗА ИНВАЛИДИТЕТ

Член 53

Секоја членка, за која овој дел од Конвенцијата е на сила, е должна на заштитените лица да им обезбеди помош за инвалидитет, во согласност со следните членови од овој Дел.

Член 54

Опфатените случаи вклучуваат неспособност за ангажирање на било каква продуктивна активност, до пропишан обем, а која неспособност има изгледи да биде перманентна или да продолжи по истекот на помошта за време на боледување.

Член 55

Во заштитени лица спаѓаат:

- (а) пропишаните категории на лица во работен однос кои сочинуваат најмалку 50% од сите вработени; или
- (б) пропишаните категории на активно население кое сочинува најмалку 20% од сите жители; или
- (в) сите жители чии средства за време на непогодата не ги надминуваат границите пропишани на таков начин да одговараат на член 67; или
- (г) кога дадената изјава врз основа на член 3 е на сила, пропишани категории на лица во работен однос кои сочинуваат најмалку 50% од сите лица во работен однос во индустриските претпријатија кои вработуваат 20 или повеќе лица.

Член 56

Помошта ќе се состои од периодично плаќање пресметано:

- (а) било согласно одредбите од член 65 или член 66, кога се заштитени категории на лица во работен однос или категории на активно население;
- (б) согласно одредбите од член 67, кога се заштитени сите жители чии средства за време на непогодата не ги надминуваат пропишаните граници.

Член 57

1. Помошта специфицирана во член 56, во опфатената непогода ќе биде обезбедена најмалку:

(а) за заштитено лице кое, пред да се случи непогодата, во согласност со пропишаните правила, има поминато период на квалификување кој може да биде 15 години плаќање на придонеси или вработување, или 10 години жителство; или

(б) кога, во принцип, сите економски активни лица се заштитени, на заштитено лице кое го има исполнето периодот на квалификување на плаќање придонес и во таа смисла, додека било работоспособно, пропишаниот годишен износ бил платен.

2. Кога помошта наведена во став 1 е условена со минимален период на плаќање придонеси или вработување, намалена помош ќе биде обезбедена најмалку на:

(а) заштитено лице кое го има исполнето, пред да се случи непогодата, во согласност со пропишаните правила, периодот на квалификување на плаќање придонеси или вработување; или

(б) кога, во принцип, сите активни лица се заштитени, на заштитено лице кое го има исполнето периодот на квалификување од три години плаќање придонеси и во таа смисла, додека тој бил работоспособен е платено половина просечен износ на придонеси, пропишано во согласност со алинеја (б) од параграф 1 од овој член.

3. Одредбите од став 1 од овој член ќе се сметаат за задоволени доколку помошта, пресметана во согласност со Дел XI, но во процент од 10 единици пониско од назначениот процент во Табелата приложена на тој Дел за стандардна помош, е обезбедена најмалку за заштитено лице кое има исполнето, во согласност со пропишаните правила, 5 години плаќање придонеси, вработување или жителство.

4. Може да се изврши пропорционално намалување на процентот назначен во Табелата приложена во Дел XI, кога периодот на квалификување за пензија кој одговара на намалениот процент, надминува 5 години на плаќање придонеси или вработување, но е помал од 15 години плаќање придонеси или вработување. Намалена пензија ќе се исплаќа во согласност со параграф 2 од овој член.

Член 58

Помошта специфицирана во членовите 56 и 57 ќе се доделува за цело време на непогодата или за време додека не почне да се исплаќа старосна пензија.

ДЕЛ X. ПОМОШ НА НАСЛЕДНИЦИ

Член 59

Секоја членка за која овој дел од Конвенцијата е на сила, должна е да обезбеди помош за наследниците на заштитените лица, во согласност со следните членови од овој Дел.

Член 60

1. Во случаите кои се покриени вклучуваат губење на средствата за егзистенција за вдовица или дете, како резултат на смрт на издржувачот; кога се работи за вдовица, правото на помош може да биде условено со претпоставка дека е неспособна за самоиздржување, во согласност со националните закони и прописи.

2. Националните закони или прописи може да предвидат дека помошта што му следува на лице, може да биде укината доколку тоа лице е ангажирано во некоја пропишана активност со надомест, или помошта може да се намали ако е врз основа на плаќање на придонес, доколку заработувачката на корисникот го надминува пропишаниот износ, како и помошта која се заснова врз плаќање на придонеси, може да се намали кога заработувачката на корисникот или некои други средства, или двата износа земени заедно, го надминуваат пропишаниот износ.

Член 61

Во заштитени лица спаѓаат:

(а) сопруги и деца на издржувачи во пропишаните категории на издржувачи кои сочинуваат најмалку 50% од сите вработени; или

(б) сопруги и деца на издржувачи во пропишани категории на активно население кои сочинуваат најмалку 20% од сите жители; или

(в) сопруги и деца на издржувачи кои ги изгубиле своите издржувачи и чии средства за време на непогодата не ги надминуваат границите пропишани на начин согласно со одредбите на член 67; или

(г) кога усвоената изјава врз основа на член 3 е на сила, сопругите и децата на издржувачите во пропишаните категории на лица во работен однос, а кои категории сочинуваат најмалку 50% од сите вработени во индустриски претпријатија, кои вработуваат 20 или повеќе лица.

Член 62

Помошта ќе биде периодично исплатена, пресметана:

(а) согласно одредбите од член 65 или член 66, кога се заштитени категории на лица во

работен однос, или категории на активно население;

(б) согласно одредбите од член 67, кога се заштитени сите жители чии средства за време на непогодата не ги надминуваат пропишаните граници.

Член 63

1. Помошта специфицирана во член 62, за предвидената непогода, ќе биде обезбедена најмалку за:

(а) заштитено лице, чиј издржувач го има исполнето квалификуваниот период, кој може да биде 15 години плаќање на придонеси, или вработување, или 10 години жителство, во согласност со пропишаните правила; или

(б) кога, во принцип, сопругите и децата на сите активни лица се заштитени, на лице кога неговиот издржувач го има исполнето квалификуваниот период од три години плаќање придонеси и како резултат на тоа, издржувачот, додека тој бил работоспособен, има платено пропишан годишен износ на придонеси.

2. Кога помошта наведена во став 1 е условена на минимален период на плаќање придонеси или вработување, намалената помош ќе биде обезбедена најмалку на:

а) заштитено лице чиј издржувач го има исполнето квалификуваниот период од пет години плаќање на придонеси, или вработување, во согласност со пропишаните правила; или

(б) кога, во принцип, сопругите и децата на сите активни лица се заштитени, на заштитени лица чиј издржувач го има исполнето квалификуваниот период од три години плаќање на придонеси и како резултат на тоа, издржувачот, додека бил работоспособен, има платено половина од годишниот износ на придонеси пропишани во согласност со алинеја (б), од став 1 од овој член.

3. Одредбите од став 1 од овој член ќе се сметаат за исполнети кога помошта пресметана во согласност со Дел XI, но процентот од 10 единици е понизок од оној прикажан во Табелата приложена во тој Дел, бидејќи стандардната помош е обезбедена најмалку на лице чиј издржувач има комплетирано пет години плаќање придонеси, или вработување, или жителство, во согласност со пропишаните правила.

4. Пропорционално намалување на процентот назначен во Табелата на Дел XI, може да се изврши кога периодот на квалификување за помошта што одговара на намалениот процент, надминува 5 години плаќање придонеси, или вработување, но е помал од 15 години плаќање придонеси, или вработување. Намалена помош ќе се исплаќа во согласност со став 2 од овој член.

5. Може да се пропише минимално времетраење на бракот како услов за користење на правото на помош во случај на смрт на издржувачот на семејството, за вдовица без

деца за која се претпоставува дека не е способна сама да се издржува.

Член 64

Помошта специфицирана во член 62 и 63 ќе се доделува за сето време на траење на случајот.

ДЕЛ XI. СТАНДАРДИ ЗА ПЕРИОДИЧНИТЕ ПЛАЌАЊА

Член 65

1. Во случај на периодично плаќање на кое се применува овој член, износот на помошта, зголемен со износот на сите семејни приходи кои се исплаќаат за време на случајот, ќе биде толкав да обезбеди најмалку процент којшто е назначен, од вкупната претходна заработувачка на корисникот или неговиот издржувач и од износот на семејните приходи, кои се исплаќаат на заштитено лице со исти семејни одговорности како и стандардниот корисник, а се однесува на случајот за кој станува збор, за стандарден корисник назначен во Табелата приложена со овој Дел.
2. Претходната заработувачка на корисникот или неговиот издржувач ќе биде пресметана според пропишани правила и кога заштитените лица, или нивните издржувачи, се распоредени во категории според нивната заработувачка, нивната претходна заработувачка може да се пресмета од основната заработувачка на категориите на кои им припаѓале.
3. Максималната граница може да се пропише за износот на помошта или заработувачката која е земена предвид за пресметка на помошта, под услов максималната граница да биде утврдена на таков начин што ќе бидат испочитувани одредбите од став 1 од овој член, кога претходната заработувачка на корисникот или неговиот издржувач, е еднаква или пониска од платата на квалификуван работник - маж.
4. Претходната заработувачка на корисникот или неговиот издржувач, платата на квалификуван работник - маж, помошта и било кои други семејни приходи, ќе се пресметуваат според еднаква временска основа.
5. За другите корисници, помошта ќе биде сразмерна со помошта на стандарден корисник.
6. Заради објаснување на овој член, квалификуван работник - маж е:
 - (а) монтер во фабрика за машини, освен електрични машини; или
 - (б) лице кое се смета за типично вешто, утврдено во согласност со одредбите од

наредниот став; или

(в) лице чија заработувачка е еднаква или поголема од 75% од заработувачките на сите заштитени лица, пресметани врз годишна основа или пократки периоди, како што е пропишано; или

(г) лице чија заработувачка е еднаква на 125% од просечните заработувачки на сите заштитени лица.

7. Стандарден квалификуван работник, за целите на алинеја (б) од претходниот став, се смета лице вработено во одделот на економски активности кој опфаќа најголем број на економски активни лица од машки пол заштитени во случајот за која станува збор, или издржувачите на заштитените лица, во зависност од случајот, во одделот кој содржи најголем број на такви лица или издржувачи; за оваа цел ќе се користи Меѓународната стандардна индустриска класификација на на сите економски активности, усвоена од Економско-социјалниот совет на Организацијата на Обединетите нации, на седмата сесија, одржана на 27 август 1948 година, која е додадена како прилог на оваа Конвенција, водејќи сметка за сите измени кои, во меѓувреме, би биле донесени.

8. Кога износот на помошта варира по регион, квалификуван работник - маж ќе се утврди во согласност со ставовите 6 и 7 од овој член.

9. Платата на квалификуван работник - маж ќе се утврдува врз основа на висината на платата за нормално работно време, утврдена во колективни договори, или во согласност со националните закони или прописи, каде што е применливо, или по обичај, вклучувајќи ги надоместоците за животните трошоци доколку ги има; доколку така утврдените плати се разликуваат по региони, а став 8 од овој член не е применет, ќе се земе средниот износ на плата.

10. Износите за тековните периодични плаќања во однос на старост, повреда при работа (освен во случај на неспособност за работа), инвалидитет и смрт на издржувачот, ќе се ревидираат следејќи ги последователните промени на генерално ниво на заработувачка, кога произлегуваат од значителни промени во цената на животните трошоци.

Член 66

1. Во случај на периодично плаќање на кое се применува овој член, износот на помошта, зголемен за износот на било какви семејни надоместоци плативи за време на случајот, ќе биде таков да го обезбеди, во однос на случајот за кој станува збор, за стандарден корисник означен во Табелата приложена на овој Дел, најмалку процентот што е таму назначен од вкупната плата на просечен возрасен работник - маж и од износот на било какви семејни надоместоци плативи на заштитено лице, со исти семејни одговорности, како и стандардниот корисник.

2. Платата на просечен возрасен работник - маж, помошта и било какви семејни надоместоци, ќе се пресметуваат врз иста временска основа.
3. За други корисници, помошта ќе биде слична на помошта за стандарден корисник.
4. За објаснување во овој член, просечен возрасен работник - маж е:
 - (а) лице кое се смета типично неквалификуван работник во индустријата за производство на машини, со исклучок на индустријата за електрични машини; или
 - (б) лице кое се смета за типично неквалификуван работник избран во согласност со одредбите од наредниот параграф.
5. Лице кое се смета за типично неквалификуван работник за потребите од одредбите од алинеја (б) од претходниот параграф, е лице вработено во најголем број на економски активности, со најголем број на економско активни лица заштитени во непогодата за која станува збор или на издржувачите на заштитените лица, во зависност од случајот, во одделот кој содржи најголем број на такви лица или издржувачи; за оваа цел ќе се користи Меѓународната стандардна индустриска класификација на сите економски активности, усвоена од Економско-социјалниот совет на Организацијата на обединетите нации, на сесијата од 27 август 1948, која е додадена како прилог на оваа Конвенција, водејќи сметка за сите измени кои, во меѓувреме, би биле донесени.
6. Кога износот на помошта варира по регион, просечен возрасен работник - маж ќе се одредува во согласност со ставовите 4 и 5 од овој член.
7. Платата на просечен возрасен работник - маж ќе се утврдува врз основа на висината на платата за нормално работно време, утврдена во колективни договори, или во согласност со националните закони или прописи, каде што е применливо, или по обичај, вклучувајќи ги надоместоците за животните трошоци, доколку ги има; доколку така утврдените плати се разликуваат по региони, а став б од овој член не е применет, ќе се земе средниот износ на плата.
8. Висината на тековното периодично плаќање во однос на старост, повреда при работа (освен во случај на неспособност за работа), инвалидитет, или смрт на издржувачот, ќе се ревидира следејќи ги последователните промени на генерално ниво на заработувачка, кога ова резултира од значителни промени во животните трошоци.

Член 67

Во случај на периодично плаќање на кое се однесува овој член:

- (а) висината на помошта ќе се утврдува според пропишаната скала или според скала утврдена од надлежна власт, во согласност со пропишаните правила;
- (б) висината на помошта може да се намали само до степен до кој другиот имот на семејството на корисникот ги надминува основните износи пропишани или утврдени

од надлежна власт, во согласност со пропишаните правила;

(в) вкупниот износ на помошта и било какви други средства, по одбивањето на износите наведени во алинејата (б), ќе бидат доволни за одржување на здраво и пристојно семејство и не смеат да бидат помали од соодветната помош пресметана во согласност со член 66.

(г) Одредбите од алинеја (в) ќе се сметаат за исполнети доколку вкупниот износ на исплатена помош по односниот Дел надминува најмалку 30% од вкупниот износ на помошта што би се одбила со примена на одредбите од член 66 и одредбите од

(i) Член 15 (б), за Дел III

(ii) Член 27 (б), за Дел V

(iii) Член 55 (б), за Дел IX

(ix) Член 61, за Дел X

Распоред на ДЕЛ XI - Периодични исплаќања на стандардни корисници

Дел	Непогода	Стандарден корисник	Процент
III	Болест.....	Маж со жена и 2 деца	45
IV	Невработеност.....	Маж со жена и 2 деца	45
V	Старост.....	Маж со жена во доба на возраст за пензија	40
VI	Повреда при работа.....		
	Неспособност за работа		
	Инвалидитет	Маж со жена и 2 деца	50
	Наследници	Маж со жена и 2 деца	50
	Наследници	Вдовица со 2 деца	40
VIII	Мајчинство.....		
	Ивалидитет.....	Жена	45
IX	Наследници.....	Маж со жена и 2 деца	40
X		Вдовица со 2 деца	40

ДЕЛ XII. ЕДНАКОВ ТРЕТМАН НА СТРАНСКИ ДРЖАВЈАНИ

Член 68

1. Жителите кои се странски државјани имаат еднакви права како и домашните жители. Меѓутоа, во однос на помошта или дел од помошта, што се финансира целосно или, главно, од јавните фондови, како и во поглед на преодните системи, може да се пропишат посебни правила кои се однесуваат за странски државјани и домашни лица родени надвор од територијата на членката.

2. Во системот на социјалното осигурување врз основа на плаќање придонеси, заштитените лица кои се државјани на друга членка што ги има прифатено обврските од релевантниот Дел од оваа Конвенција, имаат, во поглед на овој Дел, исти права како и државјаните на односната членка. Притоа, примената на овој став може да стане предмет на донесување на билатерален или мултилатерален договор, врз основа на реципроцитет.

ДЕЛ XIII. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 69

Помошта на која заштитеното лице има право во согласност со било кои од деловите II до X од оваа Конвенција, може да биде укината до степен што е пропишан:

- (а) ако односното лице е отсутно од територијата на членката;
- (б) ако односното лице е издржувано од јавни фондови или на сметка на институција или служба за социјална сигурност, а дел од помошта ја надминува вредноста која е неопходна за издржување, а им се доделува на штитениците на корисникот;
- (в) ако лицето за кое станува збор прима друга социјална парична помош, покрај семејната помош, и за период додека прима надомест за непогодата од друга страна, предмет на дел од помошта која е укината не ја надминува другата помош или надоместокот од друга страна;
- (г) ако лицето за кое станува збор, се обидело да стекне некоја помош со измама;
- (д) ако непогодата е предизвикана од кривичен престап извршен од односното лице;
- (ѓ) ако непогодата е предизвикана со свесно лошо однесување извршено од односното лице;
- (е) во соодветни случаи, кога односното лице избегнува да користи медицински или служби за рехабилитација што му се на располагање, или не се сообразува со правилата пропишани за верификување на случувањето или продолжувањето на непогодата или за однесување на корисниците;
- (ж) во случај на надоместок за невработеност, односното лице не ги искористило службите за посредување при вработување што му стојат на располагање;

(з) во случај на надоместок за невработеност кога односното лице го изгубило вработувањето како резултат на прекин на работата настанат заради работен спор, или доброволно ја напуштило работата од неоправдани причини; и

(с) во случај на помош на наследник, до тогаш додека вдовица живее во вонбрачна задница.

Член 70

1. Секој поднесувач на барање има право на жалба во случај да му се одбие помошта или жалба во однос на квалитетот или квантитетот на помошта.

2. Кога при примената на оваа Конвенција, администрирањето на медицинската заштита му е доверено на орган на владата одговорен пред парламентот, правото на жалба наведено во став 1 од овој член може да се замени со правото да се поднесува барање до надлежната власт да го испита секој приговор во врска со одбивањето на здравствената заштита или квалитетот на добиената лекарска нега.

3. Кога барањата се поднесуваат пред специјален суд за прашања од социјалната сигурност и на кој заштитените лица се претставувани, нема потреба од право на жалба.

Член 71

1. Трошоците за помошта во согласност со оваа Конвенција и трошоците обезбедени со администрација на таквата помош, ќе бидат поднесени колективно преку придонесите за осигурување или оданочување, или и двете, на начин со кој ќе се избегне преголемо оптоварување на лицата со ниски приходи, притоа да се има предвид економската ситуација на членката и на категориите на заштитените лица.

2. Вкупниот износ на придонесите за осигурување што го плаќаат заштитените лица во работен однос, не смее да надмине 50% од вкупните финансиски извори наменети за заштита на лицата во работен однос и нивните сопруги и деца. Со цел да се утврди дали овој услов е исполнет, може да се разгледаат заедно сите видови на помош што членката ги обезбедува во врска со примената на оваа Конвенција, освен семејната помош, или помошта за повреда при работа и професионални заболувања, доколку оваа последната претставува посебна гранка.

3. Членката ќе прифати генерална одговорност за правилно обезбедување на помошта со примената на оваа Конвенција и ќе ги преземе сите потребни мерки за оваа цел; ќе гарантира, каде што е соодветно, дека неопходните статистички студии и пресметки кои се однесуваат на финансискиот баланс се правени периодично, и за секој случај, пред било какви промени во однос на помошта, износот на придонеси за осигурување или даноците наменети за непогодите за кои станува збор.

Член 72

1. Кога администрирањето го врши установа чиј статус го регулира власта или орган на владата одговорен пред парламентот, преставници на заштитените лица ќе учествуваат во управувањето, или ќе бидат поврзани со истите во консултативно својство под пропишани услови; националните закони или прописи можат да предвидат учество и на претставници на работодавачите и власта.

2. Членката ќе прифати генерална одговорност за правилно администрирање на институциите и службите кои учествуваат во примената на оваа Конвенција.

ДЕЛ XIV. РАЗЛИЧНИ ОДРЕДБИ

Член 73

Оваа Конвенција нема да се применува:

(а) за случаи кои се случиле пред стапување на сила на релевантниот Дел од Конвенцијата за заинтересираната членка.

(б) за помош во случаи кои се случиле по стапувањето на сила на релевантниот Дел од Конвенцијата за заинтересираната членка, ако правата за таквата помош се произлезени од периоди кои му претходат на тој датум.

Член 74

Оваа Конвенција нема да се смета како ревидирачка за било која друга постојна Конвенција.

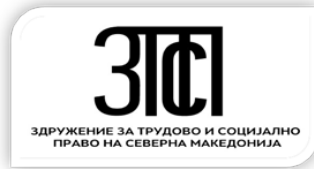
Член 75

Доколку некоја Конвенција, која е подоцна усвоена на Конференцијата, а се однесува на било кој предмет или предмети кои се опфатени со оваа Конвенција, таквите одредби од оваа Конвенција, како што е специфицирано во наведената Конвенција, ќе престанат да се применуваат за секоја членка која ја ратификувала наведената Конвенција, од датумот на кој наведената Конвенција ќе стапи на сила за таа членка.

(Забелешка на уредниците: Одредбите врз основа на член 75 се содржани во конвенциите бр.: 121/член 29, 128/член 45 и 130/член 36).

Член 76

1. Секоја членка која ја ратификувала оваа Конвенција се обврзува во годишниот извештај за примената на оваа Конвенција, кој е должен да го достави според член 22 од Уставот на Меѓународната организација на трудот, да даде:

(а) целосни информации кои се однесуваат на законите и прописите со кои се обезбедува примена на одредбите на Конвенцијата; и

(б) докази, кои во своето претставување ќе одговараат, колку што е можно во пракса, со сите предлози за поголема униформираност дадени од Управниот орган на Меѓународната канцеларија на трудот, за согласност со статистичките услови специфицирани со:

(i) членовите: 9 (а), (б), (в) или (г); 15 (а), (б) или (г); 21 (а) или (в); 27 (а), (б), (г); 33 (а) или (б); 41 (а), (б) или (г); 48 (а), (б) или (в); 55 (а), (б) или (г); 61 (а), (б) или (г) во поглед на бројот на заштитените лица;

(ii) членовите: 44, 65, 66 или 67, што се однесува до висината на помошта;

(iii) алинеја (а) од став 2 од член 18, кој се однесува на времетраењето на помошта за болест;

(iv) став 2 од член 24, кој се однесува на времетраењето на помошта за невработеност и

(v) став 2 од член 71, кој се однесува на соодносот на средствата од придонесите за осигурување на заштитените лица.

2. Секоја членка која ја има ратификувано оваа Конвенција дава извештај до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за трудот, во соодветни временски интервали, како што ќе побара Управниот орган, за состојбата на законодавството и практикувањето во поглед на било кој од деловите II до X, од Конвенцијата, кои не се специфицирани при нејзиното ратификување или со известување дадено последователно врз основа на член 4.

Член 77

1. Оваа Конвенција не се однесува на морнарите и рибарите; одредбата за заштита на морнарите и рибарите е дадена од Меѓународната конференција на трудот во Конвенцијата (1946) за социјална помош (морепловци), и Конвенцијата за пензија на морепловците (1946).

2. Членката може да ги исклучи морнарите и рибарите било од бројот на вработените, било од бројот на економски активното население, или од жителите, кога го пресметува процентот на вработени или жители заштитени во согласност со било кој од деловите II до X, опфатени со нивната ратификација.

ДЕЛ XV. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 78

Формалните ратификации на оваа Конвенција се проследуваат до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот за регистрација.

Член 79

1. Оваа Конвенција ќе биде обврзувачка само за оние членки на Меѓународната организација на трудот, чија ратификација е регистрирана кај Генералниот директор.
2. Таа ќе стапи на сила 12 месеци по датумот на кој ратификациите на две членки се регистрирани кај Генералниот директор.
3. Потоа, оваа Конвенција ќе стапи на сила за секоја членка, 12 месеци по датумот на кој е регистрирана нејзината ратификација.

Член 80

1. Изјавите доставени до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот, согласно став 2 од член 35 од Уставот на Меѓународната организација на трудот, треба да содржат податоци за:
 - а) Териториите во однос на кои членката се обврзува дека одредбите од Конвенцијата ќе се применуваат без измени;
 - б) Териториите за кои членката се обврзува дека одредбите од Конвенцијата или од некои нејзини делови ќе ги применува со измени, заедно со детали од наведените измени;
 - в) Териториите во однос на кои Конвенцијата е неприменлива и во такви случаи основата врз која истата е неприменлива;
 - г) Териториите во однос на кои истата ја задржува својата одлука додека потемелно да се проучи ситуацијата во поглед на таа територија;
2. Претпријатијата наведени во точките (а) и (б), од став 1 од овој член, се сметаат за составен дел од ратификацијата и ќе имаат сила на ратификација;
3. Секоја членка, во било кое време, со нова изјава може, во целост или делумно, да се откаже од било која резервација направена во својата оригинална изјава во однос на точките: (б), (в) или (г), од став 1 од овој член;
4. Секоја членка може, во секое време додека Конвенцијата подлежи на откажување во согласност со одредбите од член 82, да достави до Генералниот директор изјава со која

се менуваат во било кој друг аспект условите од било која претходна изјава и во која се наведува сегашната позиција во однос на такви територии.

Член 81

1. Изјавите доставени до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот, во согласност со став 4 или 5 од член 35 од Уставот на Меѓународната организација на трудот, ќе посочуваат дали одредбите на Конвенцијата или на одредени делови прифатени во изјавата, ќе се применуваат во засегнатите територии без измени или ќе подлежат на измени; кога во изјавата е посочено дека одредбите на Конвенцијата или на одредени делови ќе се применуваат, но ќе подлежат на измени, ќе се наведат детали од споменатите измени.

2. Засегната членка, членки или меѓународен орган можат во секое време преку следна изјава да се откажат во целост или делумно од правото за употребување на било која измена наведена во било која претходна изјава.

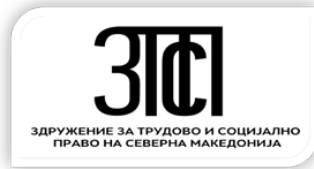
3. Засегната членка, членки или меѓународен орган може, во секое време додека Конвенцијата подлежи на откажување во согласност со одредбите од член 82, да достават до Генералниот директор изјава со која се менуваат во било кој друг аспект условите од било која претходна изјава и во која се наведува сегашната позиција во однос на примената на Конвенцијата.

Член 82

1. Членка што ја ратификувала оваа Конвенција може, по истекот на десет години од датумот на кој Конвенцијата првпат стапува на сила, да ја откаже Конвенцијата или некој или повеќе од деловите од II до X, согласно со акт за регистрација доставен до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот. Таквото откажување не стапува на сила сè додека не помине една година од датумот на кој е регистриран актот.

2. Секоја членка која ја ратификувала оваа Конвенција и која, во текот на годината по истекот на периодот од десет години споменат во претходниот став, не го примени правото на откажување предвидено во овој член, ќе биде обврзана за уште еден период од десет години и, потоа, може да ја откаже оваа Конвенција или некој од деловите II до X, по истекот на секој период од десет години, под условите предвидени во овој член.

Член 83

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот ќе ги извести сите членки на Меѓународната организација на трудот за регистрацијата на сите ратификации и откажувања, доставени од страна на членките на Организацијата.

2. Кога се известуваат членките на Организацијата за регистрација на втора ратификација, Генералниот директор ќе го насочи вниманието на членките на Организацијата на датумот на кој Конвенцијата ќе стапи на сила.

Член 84

Во согласност со член 102 од Повелбата на Обединетите нации, Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот ќе достави до Генералниот секретар на Обединетите нации, целосни детали за сите ратификации, изјави и акти на откажување, регистрирани од страна на Генералниот директор, во согласност со одредбите од претходните членови.

Член 85

Управниот орган на Меѓународната канцеларија на трудот, кога е неопходно, ќе достави до Генералната конференција, извештај за примената на оваа Конвенција и ќе ја разгледа потребата да се стави на дневен ред на Конференцијата прашањето за нејзина ревизија, целосно или делумно.

Член 86

1. Доколку Конференцијата усвои нова конвенција со која ја ревидира оваа Конвенција целосно или делумно, тогаш, освен ако новата конвенција не предвидува поинаку:

(а) ратификација на новата ревидирана конвенција од членка ќе значи *ipso jure* откажување на оваа Конвенција, без разлика на одредбите од член 82, ако и кога новата ревидирана конвенција ќе влезе во сила;

(б) од датумот кога новата ревидирана конвенција ќе влезе во сила, оваа Конвенција ќе престане да биде отворена за ратификација од членките.

2. Оваа Конвенција, во секој случај, останува на сила во нејзината постоечка форма и содржина за оние членки кои ја ратификувале, а не ја ратификувале ревидирачката конвенција.

Член 87

Англиската и француската верзија на текстот на оваа Конвенција се подеднакво веродостојни.

Анексот на Конвенцијата под наслов Меѓународна стандардна индустриска класификација на сите економски активности (ревидирани до 1969 година) е изоставен.